EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.1.2025.
COM(2025) 25 final

2025/0011 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Latvije

{SWD(2025) 10 final}

2025/0011 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Latvije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Nakon što je Latvija 30. travnja 2021. dostavila nacionalni plan za oporavak i otpornost, Komisija je Vijeću predložila pozitivnu ocjenu. Vijeće je Provedbenom odlukom Vijeća od 13. srpnja 2021. odobrilo pozitivnu ocjenu[2]. Provedbena odluka Vijeća izmijenjena je 8. prosinca 2023.[3].

(2) Latvija je 18. prosinca 2024. Komisiji podnijela obrazloženi zahtjev za podnošenje prijedloga za izmjenu Provedbene odluke Vijeća od 13. srpnja 2021. u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 jer se zbog objektivnih okolnosti plan za oporavak i otpornost djelomično više ne može provesti. Na temelju toga Latvija je dostavila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost.

Izmjene na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241

(3) Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je Latvija dostavila zbog objektivnih okolnosti odnose se na 28 mjera.

(4) Latvija je objasnila da je izmijenjeno deset mjera kako bi se uvele bolje alternative i ostvarila izvorna ambicioznost mjera. To se odnosi na sljedeće: ciljnu vrijednost 4., ključnu etapu 5.a i opis mjere 1.1.1.r (Ozelenjivanje prometnog sustava na području grada Rige) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost); ciljne vrijednosti 43. i 44., ključnu etapu 44.a i opis mjere 2.2.1.1.i. (Potpora za uspostavu centara i regionalnih kontaktnih točaka za digitalne inovacije), ciljne vrijednosti 50., 51. i 52. i opis mjere 2.2.1.4.i. (Financijski instrumenti za olakšavanje digitalne transformacije gospodarskih subjekata), ciljne vrijednosti 71. i 72. i opis mjere 2.3.2.1.i. (Digitalne vještine za ljude) i ključnu etapu 74., ciljne vrijednosti 75. i 76. i

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.
[2] ST 10157/21 INIT, ST 10157/21 ADD 1.
[3] ST 15569/23 INIT, ST 15569/23 ADD 1.

opis mjere 2.3.2.2.i. (Razvoj vještina i sposobnosti za digitalnu transformaciju u državnoj i lokalnoj upravi), sve u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija); ključne etape 115. i 116., ciljnu vrijednost 117. i opis mjere 3.1.2.1.i. (Mjere za promicanje pristupa javnim uslugama i zapošljavanja za osobe s invaliditetom) u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti); ciljne vrijednosti 193. i 194. u okviru mjere 6.2.1.3.i. (Osnivanje jedinstvenog centra za osposobljavanje za stjecanje kvalifikacija sudaca, sudskog osoblja, tužitelja, pomoćnika tužitelja i specijaliziranih istražitelja (interdisciplinarna pitanja)), ključnu etapu 200., ciljnu vrijednost 201. i opis mjere 6.3.1.1.i. (Otvorena, transparentna, pravedna i odgovorna javna uprava) i ključnu etapu 202., ciljnu vrijednost 203. i opis mjere 6.3.1.2.i. (Profesionalizacija javne uprave i izgradnja kapaciteta), sve u okviru komponente 6. (Vladavina prava); i ciljnu vrijednost 224. u okviru mjere 7.3.i. (Nadogradnja, digitalizacija i osiguranje mreža za prijenos i distribuciju električne energije) u okviru komponente 7. (REPowerEU). Na temelju toga Latvija je zatražila izmjenu prethodno navedenih mjera, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti. Osim toga, Latvija je zatražila uklanjanje ciljne vrijednosti 4. mjere 1.1.1.1.i. (Konkurentni željeznički prijevoz putnika unutar zajedničkog sustava javnog prijevoza grada Rige) i 5,3 km trake za brzi tranzit autobusa u okviru ključne etape 5.a mjere 1.1.1.2.i. Ekološki prihvatljiva poboljšanja sustava javnog prijevoza grada Rige) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost). Provedbenu odluku Vijeća od 13. srpnja 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

(5) Latvija je objasnila da je 13 mjera izmijenjeno kako bi se uvela bolja alternativa da se administrativno opterećenje smanji, a ipak postignu ciljevi tih mjera. To se odnosi na sljedeće: opis mjere 1.2.1.5.i. (Modernizacija mreža za prijenos i distribuciju električne energije) i mjere 1.3.1.r. (Prilagodba sustava za upravljanje katastrofama klimatskim promjenama, službe spašavanja i službe za brzi odgovor) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost); ciljne vrijednosti 47., 48. i 49. i opis mjere 2.2.1.3.i. (Potpora uvođenju novih proizvoda i usluga u poslovanju), ključne etape 57. i 57.a i opis mjere 2.3.1.r. (Razvoj održivog i društveno odgovornog okvira za potporu obrazovanju odraslih), ciljnu vrijednost 79. i opis mjere 2.3.2.3.i. (Prevladavanje digitalnog jaza za socijalno ugrožene polaznike i obrazovne ustanove) i ciljnu vrijednost 83. u okviru mjere 2.4.1.2.i. (Razvoj infrastrukture „posljednjeg kilometra” širokopojasne mreže ili mreže vrlo velikog kapaciteta), sve u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija); ciljnu vrijednost 108. u okviru mjere 3.1.1.6.i. (Kupnja vozila s nultim emisijama za obavljanje općinskih funkcija i povezanih usluga) i opis mjere 3.1.2.5.i. (Sudjelovanje nezaposlenih, tražitelja zaposlenja i osoba izloženih riziku od nezaposlenosti na tržištu rada) obje u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti); ciljne vrijednosti 141. i 142. mjere 4.1.1.3.i. (Potpora jačanju zdravstvene infrastrukture pružatelja sekundarnih ambulantnih usluga) u okviru komponente 4. (Zdravlje); ciljnu vrijednost 155., ključnu etapu 156. i opis mjere 5.1.1.1.i. (Operacionalizacija i neprekinuto funkcioniranje cjelovitog modela upravljanja inovacijskim sustavom), ključnu etapu 160., ciljnu vrijednost 162. i opis mjere 5.2.1.r. (Reforma visokog obrazovanja i znanstvene izvrsnosti i upravljanja) i ciljne vrijednosti 164. i 165. i opis mjere 5.2.1.1.i. (Bespovratna sredstva za istraživanje, razvoj i konsolidaciju), sve u okviru komponente 5. (Gospodarska preobrazba i reforma produktivnosti); i ključnu etapu 187. i opis mjere 6.2.1.1.i. (Osnivanje centra za inovacije za sprečavanje pranja novca radi boljeg otkrivanja pranja novca) u okviru komponente 6. (Vladavina prava). Na temelju toga Latvija je zatražila da se uklone nepotrebne popratne informacije ili postupovni elementi koji ne doprinose ciljevima mjera, da se razjasni da se određeni

elementi odnose na ciljeve ili na kontekst mjera te da se pojednostavne opisi mjera ili ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koji uzrokuju administrativno opterećenje koje nije opravdano postizanjem ciljeva odgovarajućih mjera. Provedbenu odluku Vijeća od 13. srpnja 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

(6) Latvija je objasnila da se dvije mjere više ne mogu provesti pod posebnim uvjetima predviđenima u izvornom planu za oporavak i otpornost zbog promjena u potražnji na tržištu, uzimajući u obzir da je primljen nedovoljan broj prijedloga u odnosu na očekivanja tijela prije objave poziva. To se odnosi na ciljne vrijednosti 63. i 64. te opis mjere 2.3.1.2.i. (Razvoj digitalnih vještina poduzeća) u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija); i ciljne vrijednosti 122. i 123. te opis mjere 3.1.2.3.i. (Otpornost i kontinuitet službe za dugotrajnu socijalnu skrb) u okviru komponente 3 (Smanjenje neravnopravnosti). Na temelju toga, Latvija je zatražila da se smanji propisana razina provedbe ciljnih vrijednosti 63. i 64. mjere 2.3.1.2.i. (Razvoj digitalnih vještina poduzeća). Osim toga, Latvija je zatražila da se smanji propisana razina provedbe ciljnih vrijednosti 122. i 123. mjere 3.1.2.3.i. (Otpornost i kontinuitet službe za dugotrajnu socijalnu skrb). Latvija je zatražila da se izmijeni opis mjere i ciljne vrijednosti 122. i 123. tako što će se smanjiti broj ugovora koje će sklopiti Središnja agencija za financiranje i ugovaranje i broj osoba kojima će se pružati dugotrajna skrb. Provedbenu odluku Vijeća od 13. srpnja 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti. Latvija je nakon uklanjanja mjera na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241 zatražila da se sredstva koja su oslobođena zbog uklanjanja mjera i smanjenja razine njihove provedbe iskoriste da se dodaju tri nove mjere i poveća razina provedbe jedne mjere. To se odnosi na ključne etape 4. i 4.a mjere 1.1.1.i. (Poboljšanje prometne infrastrukture metropolitanskog područja grada Rige) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost); ciljne vrijednosti 50. i 51. mjere 2.2.1.4.i. (Financijski instrumenti za olakšavanje digitalne transformacije gospodarskih subjekata) u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija); ključne etape 109.a i 109.b mjere 3.1.1.7.i. (Zajmovi poduzećima koja se bave razvojem nekretnina za izgradnju stambenih objekata s niskim cijenama najma) u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti); ciljnu vrijednost 130.a mjere 3.1.2.6.i. (Olakšavanje dostupnosti tehničke potpore) u okviru komponente 3. Latvija je na temelju toga zatražila povećanje razine provedbe ključne etape 4. zamjenom ciljne vrijednosti 4. ključnom etapom 4. i unošenjem potpisivanja ugovora za nova ulaganja za nadogradnju glavne željezničke stanice u Rigi te dodavanje ključne etape 4.a da se odrazi završetak gradnje dodanog novog ulaganja u vezi s nadogradnjom glavne željezničke stanice u Rigi. Zbog toga je Latvija zatražila povećanje propisane razine provedbe izmjenom opisa mjere 1.1.1.i. (Poboljšanje prometne infrastrukture metropolitanskog područja grada Rige) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost) i dodavanje ulaganja u promet za nadogradnju glavne željezničke stanice u Rigi. Osim toga, Latvija je zatražila da se poveća razina provedbe ciljnih vrijednosti 50. i 51. mjere 2.2.1.4.i. (Financijski instrumenti za olakšavanje digitalne transformacije gospodarskih subjekata) u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija). Uz to, Latvija je zatražila da se dodaju ključne etape 109.a i 109.b i mjera 3.1.1.7.i. (Zajmovi poduzećima koja se bave razvojem nekretnina za izgradnju stambenih objekata s niskim cijenama najma) u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti). Mjera 3.1.1.7.i. (Zajmovi poduzećima koja se bave razvojem nekretnina za izgradnju stambenih objekata s niskim cijenama najma) doprinosi odgovoru na preporuku za pojedinu zemlju 3.2. iz 2019. da se investicijska politika usmjeri na pružanje usluga pristupačnog stanovanja. Osim toga tu novu mjeru opravdava dugo dospijeće (30 godina) tih zajmova, mali opseg mjere

(29 milijuna EUR, što odgovara 1,5 % plana), ograničeno tržište kapitala u Latviji s ograničenim alternativnim izvorima financiranja za takve dugotrajne projekte, kao i socijalna usmjerenost mjere, jer je dugotrajno financiranje takvih socijalnih mjera razmjerno manje od financiranja mjera u drugim područjima politika. Osim toga, Latvija je zatražila dodavanje ciljne vrijednosti 130.a i mjere 3.1.2.6.i. (Olakšavanje dostupnosti tehničke pomoći) u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti).

(7) Komisija smatra da razlozi koje je Latvija navela opravdavaju izmjene na temelju članka 21. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 te bi Provedbenu odluku Vijeća od 13. srpnja 2021. trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

Raspodjela ključnih etapa i ciljnih vrijednosti

(8) Raspodjelu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u obrocima trebalo bi izmijeniti kako bi se uzele u obzir izmjene plana i okvirni rok koji je iznijela Latvija.

Ispravak administrativnih pogrešaka

(9) U tekstu Provedbene odluke Vijeća uočeno je pet administrativnih pogrešaka koje se odnose na jednu ciljnu vrijednost, jednu ključnu etapu i pet mjera u okviru četiri komponente. Provedbenu odluku Vijeća trebalo bi izmijeniti kako bi se ispravile te administrativne pogreške, koje ne odražavaju sadržaj plana za oporavak i otpornost podnesenog Komisiji 30. travnja 2021., kako su ga dogovorile Komisija i Latvija. Te administrativne pogreške odnose se na ciljnu vrijednost 33. mjere 2.1.2.1.i. (Centralizirane platforme, sustavi i zajedničke usluge) u okviru komponente 2. (Digitalna transformacija), ključnu etapu 94. mjere 3.1.1.3.i. (Ulaganja u javnu infrastrukturu za razvoj industrijskih parkova u regiji) u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti) i opise sljedećih mjera: mjere 1.2.1.3.i. (Poboljšavanje zgrada i infrastrukture gradske uprave promicanjem prelaska na energiju iz obnovljivih izvora i poboljšanjem energetske učinkovitosti) u okviru komponente 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost), mjere 3.1.1.3.i. (Ulaganja u javnu infrastrukturu za razvoj industrijskih parkova u regiji) i mjere 3.1.2.4.i. (Sinergijski razvoj usluga socijalne i profesionalne rehabilitacije za poticanje otpornosti osoba s funkcijskim oštećenjima), u okviru komponente 3. (Smanjenje neravnopravnosti) i mjere 4.1.1.2.i. (Potpora jačanju zdravstvene infrastrukture u sveučilišnim i regionalnim bolnicama) u okviru komponente 4. (Zdravlje). Ti ispravci ne utječu na provedbu predmetnih mjera.

Komisijina ocjena

(10) Komisija je ocijenila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost na temelju kriterija za ocjenjivanje iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

(11) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u taj plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[4] (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

[4] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

(12) Utvrđeno je da je izmijenjeni plan za oporavak i otpornost usklađen s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u tehničkim smjernicama o primjeni tog načela (2021/C58/01) i u skladu s metodologijom iz tehničkih smjernica iz obavijesti Komisije naslovljene „Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost”. Komisija je zaključila da informacije koje je dostavila Latvija pokazuju da su sve izmijenjene i nove mjere usklađene s tim načelom.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

(13) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi, izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji (uključujući bioraznolikost) ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Na mjere potpore klimatskim cijevima otpada 38,14 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost i 100 % ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU, izračunano u skladu s metodom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 izmijenjeni plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021. – 2030.

(14) Nakon predložene izmjene plana za oporavak i otpornost, doprinos klimatskim ciljevima smanjio se s prijašnjih 41,51 % na sadašnjih 38,14 %. Smanjenje doprinosa klimatskim ciljevima odraz je uklanjanja ulaganja u okviru mjere 1.1.1.1.i. (Ulaganje: Konkurentni željeznički prijevoz putnika unutar zajedničkog sustava javnog prijevoza grada Rige) u komponenti 1. (Klimatske promjene i okolišna održivost) i njegova zamjena novim ulaganjem u planu koje podupire razvoj multimodalnog sustava javnog prijevoza u Rigi kojega bi okosnica bila bi željeznica. Izmjena obuhvaća zamjenu ulaganja sa 100 %-tnim doprinosom klimatskim ciljevima novim ulaganjem sa 40 %-tnim doprinosom.

Troškovi

(15) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi, obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost navedeno u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(16) Informacije o troškovima koje je Latvija dostavila za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost detaljne su i dobro potkrijepljene. Osim toga, Latvija je u okviru dokumentacije dostavila zasebne dokumente koji sadržavaju detaljnije opise metodologije na kojoj se temelje izračuni troškova i objašnjenja toga kako su prijašnji projekti utjecali na procjenu troškova novih mjera te o dodatnosti sredstava EU-a, ako je primjenjivo. Ocjena procijenjenih troškova i popratne informacije pokazuju da je većina troškova novih mjera dobro obrazložena, razumna i uvjerljiva i da ne uključuju troškove obuhvaćene postojećim ili planiranim financiranjem Unije. Međutim, s obzirom na to da neki troškovni elementi nisu u potpunosti dokumentirani, ocijenjeno je da su informacije o troškovima donekle jasne, što bi opravdalo ocjenu B. Konačno, iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjeran očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Pozitivna ocjena

(17) Nakon Komisijine pozitivne ocjene izmijenjenog plana za oporavak i otpornost i zaključka da je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. i Prilogom V. toj uredbi, trebalo bi utvrditi reforme i projekte ulaganja potrebne za provedbu izmijenjenog plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu tog plana u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

(18) Procijenjeni ukupni troškovi izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Latvije iznose 1 969 244 522 EUR. Budući da je iznos procijenjenih ukupnih troškova izmijenjenog plana za oporavak i otpornost jednak ažuriranom maksimalnom financijskom doprinosu raspoloživom za Latviju, financijski doprinos utvrđen u skladu s člankom 20. stavkom 4. dodijeljen za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Latvije trebao bi biti jednak ukupnom iznosu maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Latvije. Taj je iznos 1 969 244 522 EUR.

(19) Provedbenu odluku Vijeća (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Latvije trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Radi jasnoće Prilog toj Provedbenoj odluci Vijeća trebalo bi u potpunosti zamijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka Vijeća od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Latvije mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 1.*

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Latvije na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantne pokazatelje ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmane kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima, utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.”;

2. Prilog se zamjenjuje tekstom iz Priloga ovoj Odluci.

Članak 2.
Adresat

Ova je Odluka upućena Republici Latviji.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik